A KÚRIA
v é g z é s e

Az ügy száma: Kvk.VI.37.885/2016/3.
A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke; Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet előadó bíró; Dr. Sugár Tamás bíró
A kérelmező: ...
A kérelmezett: Nemzeti Választási Bizottság
Az ügy tárgya: népszavazási ügy
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: kérelmező
A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Nemzeti Választási Bizottság 2016. szeptember 23. napján kelt 84/2016. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 84/2016. számú határozatát helybenhagyja.
Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 10.000.- (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

A végzés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

Az ügy alapjául szolgáló tényállás

[1] A kérelmező kifogást nyújtott be a ... vagy a ... Kft.-nek (a továbbiakban: Kft.) a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvényben (a továbbiakban: Ve.) foglalt választási alapelveket sértő magatartása miatt. Érvelése szerint a kifogásával érintett 2016. szeptember 9-én megjelent és a kérelmező által csatolt lapszám címlapjának alsó részén közzétett politikai hirdetés ellentétes a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményével, ugyanis az nem, vagy nem megfelelően jelenítette meg a politikai hirdetés közlőjének, hirdetőjének nevét. Így a választó nincs abban a helyzetben, hogy megismerje kinek a hirdetését olvassa. Sérült ugyanakkor a Ve., valamint a népszavazás kezdeményezéséről az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) által szabályozott jogorvoslathoz való jog is, figyelemmel arra, hogy egy kifogásnak helyt adó határozatban semmilyen kötelezést nem tudna a választási bizottság érvényesíteni az ismeretlen hirdető ellen. A kérelmező hangsúlyozta, hogy a kifogásolt impresszum nélküli, vagy olvasható, de hiányos impresszumú hirdetés megjelenéséhez a Szerkesztőség vagy a Kft. tevőleges magatartása kellett. Kérte, hogy az OEVB a kifogásnak adjon helyt, a Szerkesztőséget vagy a Kft.-t a további jogszabálysértéstől tiltsa el. A Ve. 152.§ (1) bekezdése alapján kötelezze a médiatartalom-szolgáltatót, hogy a határozat rendelkező részét a politikai hirdetés közlésével egyező módon tegye közzé. Kérte továbbá, hogy a jogsértés megállapítása esetén a Kft. vonatkozásában bírságot is szabjon ki. Hivatkozott a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 46.§ (9) bekezdésére és a Ve. 2.§ (1) bekezdés e) pontjára.

[2] A Veszprém Megyei 01. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság (a továbbiakban: OEVB) a kifogást 1/2016. (IX. 16.) OEVB határozatával elutasította. Okfejtése szerint az Mttv. 46.§ (9) bekezdésére alapítottan a Ve. alapelveinek sérelme csak abban az esetben állapítható meg, ha a Ve. választási kampányra vonatkozó szabályai alapján összekapcsolható az Mttv. 46.§ (9) bekezdésének vélelmezett sérelme a Ve. alapelveinek sérelmével. Ezért vizsgálta a Ve. további rendelkezéseit is és megállapította, hogy a sajtóterméken belüli politikai hirdetés nem minősül kiadványnak, ezen belül önálló

sajtóterméknek vagy egyéb nyomtatott anyagnak, így az Mttv. 46.§ (9) bekezdésében foglalt önálló impresszum-feltüntetési kötelezettség sem terheli.

[3] A fellebbezés folytán eljárt Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 84/2016. számú 2016. szeptember 23. napján kelt határozatával az OEVB határozatát a kifogásnak helyt adva megváltoztatta és megállapította, hogy a napilapban közzétett politikai hirdetés sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásában foglalt eljárási alapelvet. Indokolásában mindenek előtt utalt a Kúria Kfv.V.37.849/2016/3. számú végzésére, melynek érvelését teljes körűen figyelembe véve rögzítette, hogy a kifogásolt hirdetés nem minősíthető sajtóterméknek, egyéb kiadványnak. A Ve. 148. § (1)-(3) bekezdései ugyanis kizárólag annyit rögzítenek, hogy politikai hirdetés az Mttv. szerinti hatósági nyilvántartásban szereplő és az Mttv. 203. § 60) pontja szerinti sajtótermékben tehető közzé. A politikai hirdetés fogalmát speciális szabályként az Nsztv. 1. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Ve. 146. b) pontja tartalmazza és ez a definíció nem azonos az Mttv. 46. § (9) bekezdése és 203. § 22. és 60. pontja szerinti sajtótermékre, kiadványra vonatkozó fogalom meghatározással. Az Mttv. 46. § (9) bekezdése kizárólag sajtótermék és a kiadvány esetében írja elő, hogy impresszumot, szerkesztésre, kiadásra vonatkozó adatokat kell tartalmazniuk. Nincs tehát olyan törvényi rendelkezés, amely a fizetett politikai hirdetésre kötelezővé tenné az impresszum alkalmazását.

[4] A sajtótermékben megjelentetett politikai hirdetésnek azonnal felismerhetőnek és más médiatartalmaktól megkülönböztethetőnek kell lennie, a közzététele megrendelés alapján lehetséges, annak tartalmát a megrendelő határozza meg, ezért felelősséggel a sajtótermék szerkesztői nem tartoznak. A politikai hirdetés értelemszerűen és a törvény szerint is a megrendelő céljának támogatására ösztönöz, ezért abból egyértelműen ki kell tűnnie a megrendelő személyének ahhoz, hogy megfeleljen a jogszabályoknak, az „azonnali felismerhetőség” követelményének. (Ve. 146.§ b) pontja és 148.§ (1) bekezdése).

[5] A Vas Népe napilap 2016. szeptember 9-ei száma első oldalán megjelent és kifogásolt fizetett politikai hirdetés nem felel meg az előzőekben rögzített törvényi követelményeknek. A kifogással érintett fizetett politikai hirdetés jobb alsó sarkában lévő szöveg, amely a megrendelő személyére vonatkozna nem, illetőleg csak kis részben olvasható. A jog által biztosított eszközöket, így a fizetett politikai hirdetést is, csak a törvényi rendelkezésekkel összhangban állóan lehet használni. A jogintézményekkel céljuk és tartalmuk szerint élhetnek ennek címzettjei. A kampány célja a szavazók döntésének befolyásolása, amelyben a részvevőkre azonos törvényi követelmények vonatkoznak. Nem felel meg a Ve. 2.§ (1) bekezdés e) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének az olyan fizetett politikai hirdetés, amelyből magából egyértelműen és nyilvánvalóan nem állapítható meg, hogy ki volt a megrendelője és az sem, hogy az országos népszavazási kampányban kinek a támogatására ösztönöz.

[6] A beadványozó sem a kifogásához, sem a fellebbezéséhez nem csatolt olyan bizonyítékot, amely alapján megállapítható lenne, hogy a Kft. magatartása vezetett a napilapban megjelent kifogással érintett fizetett politikai hirdetés alapelvi rendelkezésbe ütköző megjelenéséhez. Ezért a jogsértő eltiltására vonatkozó és az ezzel kapcsolatos egyéb kérelmek tárgyában nem hozható érdemi döntés.

A felülvizsgálati kérelem

[7] A jogerős határozattal szemben a kérelmező terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte, hogy a Kúria az NVB 84/2016. számú határozatát részben változtassa meg akként, hogy a további jogszabálysértéstől tiltsa el a napilapot kiadó Kft.-t, valamint kötelezze a Ve. 152. § (1) bekezdés a) pontja alapján az NVB határozata rendelkező részének a határozat közlésétől számított 3 napon belül a jogsértő közléshez hasonló módon, ahhoz hasonló terjedelemben

történő közzétételére. A Ve. 152. § (2) bekezdés alapulvételével bírságot is szabjon ki, amely igazodjon a jogsértés súlyához, a jogsértéssel érintett médiaszolgáltató fajtájához figyelembe véve, hogy magatartása szándékos, de legalábbis súlyosan gondatlan volt. Megsértett törvényi rendelkezésként megjelölte a Ve. 152. § (1) bekezdését és a 218. § (2) bekezdés b) pontját. Rámutatott, amennyiben a médiakampányban való részvétellel kapcsolatos jogorvoslati eljárásban a választási bizottság a kifogásnak helyt ad, úgy köteleznie kell a médiatartalom szolgáltatót a határozata rendelkező részének közzétételére, valamint a jogsértőt el kell tiltania a további jogszabálysértéstől.

[8] Nézete szerint aggálytalanul állapítható meg a tényállás ismeretében, hogy a jogsértést tevőleges magatartásával a hirdetés megrendelőjének jogsértő magatartását segítve a Kft. követte el. Tudnia kellett volna, hogy választási alapelveket sért, ha politikai hirdetésnél nem vagy nem jól láthatóan szerepel a politikai hirdetés megrendelője. A személyét rejtegető politikai hirdetés megrendelőjével szemben eleve nem lehet fellépni, ugyanis személye ismeretlen, azonban a médiatartalom-szolgáltató személye ismert, a kampányban való részvételével kapcsolatban jogorvoslat terjeszthető elő.

[9] Hivatkozott a Kúria Pfv.IV.20.624/2016. számú ítéletére, amely kimondta, hogy a sajtónak objektív felelőssége áll fent a sajtótermékben közölt tartalmat illetően. A sajtó működése kockázattal jár és ezt a kockázatot a sajtónak viselnie kell. Tárgybeli ügyben nem a politikai hirdetés tartalmát illetően merül fel a sajtó felelőssége, hanem a politikai hirdetés tárgybeli módon való közlésével, a választási alapelvek megsértésében való tevőleges közreműködésben. A jogsértő magatartást súlyosbítja, hogy mindezt jelentős anyagi ellenszolgáltatásért tette.

A Kúria döntése és jogi indokai

[10] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[11] A Kúria mindenek előtt utal arra, hogy jelen felülvizsgálati kérelemmel érintett ügy tényállásával azonos tényállás mellett, amint azt az NVB határozata is hivatkozta, a Kúria Kfv.V.37.849/2016/3. számon már döntést hozott. A Kúria ezen végzést jelen nemperes eljárás során is irányadónak tekinti, attól eltérni nem kíván. Az NVB a felülvizsgálati kérelemmel érintett ügyben ugyanakkor már teljes körben figyelemmel volt a Kúria említett végzésére, azt a döntése alapjául elfogadta, megváltoztatva az OEVB kifogást elutasító határozatát.

[12] Az irányadó kúriai végzés szerint a kifogásolt hirdetések nem minősíthetők sajtóterméknek és egyéb kiadványnak. A Ve. 148. § (1)-(3) bekezdései ugyanis kizárólag annyit rögzítenek, hogy politikai hirdetés az Mttv. szerinti hatósági nyilvántartásban szereplő és az Mttv. 203. § 60) pontja szerinti sajtótermékben tehető közzé. A politikai hirdetés fogalmát speciális szabályként az Nsztv. 1. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Ve. 146. § b) pontja tartalmazza és ez a definíció nem azonos az Mttv. 46. § (9) bekezdés és 203. § 22) és 60) pontjai szerinti sajtótermékre, kiadványra vonatkozó fogalom meghatározással.

[13] Az Mttv. 46. § (9) bekezdés kizárólag sajtótermék és kiadvány esetében írja elő, hogy impresszumot, szerkesztésre, kiadásra vonatkozó adatokat kell tartalmazniuk. Nincs tehát olyan törvényi rendelkezés, amely fizetett politikai hirdetésre kötelezővé tenné az impresszum alkalmazását. A politikai hirdetés vonatkozásában azonban ennek azonnal felismerhetőnek és más médiatartalmaktól megkülönböztethetőnek kell lennie, közzététele megrendelés alapján lehetséges, annak tartalmát a megrendelő határozza meg, ezért felelősséggel a sajtótermék szerkesztői nem tartoznak. A politikai hirdetés értelemszerűen és a törvény szerint is a megrendelő céljának támogatására ösztönöz, ezért abból egyértelműen ki kell tűnnie a megrendelő személyének ahhoz, hogy megfeleljen a jogszabályoknak, az azonnali felismerhetőség követelményének. (Ve. 146.§ b) pontja és 148.§ (1) bekezdése).

[14] A Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás

követelményének nem felel meg az olyan fizetett politikai hirdetés, melyből magából egyértelműen és nyilvánvalóan nem állapítható meg, hogy ki volt a megrendelője és az sem, hogy az országos népszavazási kampányban kinek a támogatására ösztönöz. Mindez nem egyeztethető össze a Ve. 2. § a) pontjában megjelölt, a népszavazás tisztaságára vonatkozó alapelvi rendelkezésekkel sem.

[15] Mivel az NVB a Kúria ezen jogi álláspontját elfogadta, és a kifogásnak a jogsértés megállapítása körében helyt adott, ezt a kérelmező értelemszerűen már nem vitatta, ugyanakkor a határozat jogsértő voltát a kapcsolódó szankciók vonatkozásában kérte megállapítani. Ezzel összefüggésben a felülvizsgálati bíróság utal a már többször hivatkozott másik végzésben foglaltakra, miszerint: „ A Kúriának nem áll rendelkezésére olyan adat, tény, körülmény, bizonyíték, amely alapján azt megállapíthatná, hogy mely ok, illetve kinek és milyen magatartása vezetett a napilapban megjelent kifogással érintett fizetett politikai hirdetések alapelvi rendelkezésbe ütköző megjelentetéséhez, ezért a jogsértő eltiltására vonatkozó és az ezzel kapcsolatos egyéb kérelmek tárgyában nem hozhatott érdemi döntést”.

[16] A Kúria rámutat, az NVB e körben is alkalmazta a korábbi végzésben foglaltakat, ami jelen ügy tényállása alapján is helytálló, mivel a kérelmező nem csatolt olyan bizonyítékot, mely alapján megállapítható lenne a Kft. felelőssége, azaz, hogy az ő magatartása vezetett a hirdetés jogellenes megjelenéséhez. A kérelmező ezt ugyan következtetéses úton állította, de kétséget kizáróan nem bizonyította. Nem jogszabálysértő tehát, hogy ez okból és e körben az NVB nem hozott érdemi döntést, osztva a Kúria korábbi végzésében kifejtett érveit.

[17] A Kúria a Ve. 231. § (5) bekezdés a) pontja alapján az NVB határozatát helybenhagyta.

Záró rész

[18] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 229. § (2) bekezdése értelmében nem peres eljárásban bírálta el.

[19] Az eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43. § (7) bekezdése alapján állapította meg, és annak viselésére a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a kérelmezőt.

[20] A Kúria döntése elleni jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2016. szeptember 28.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke; Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. előadó bíró; Dr. Sugár Tamás s.k. bíró